

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **L. S.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. D. S., advokátkou v K., proti žalovaným **1/ H. H.**, bývajúcej v L., zastúpenej Advokátskou kanceláriou E.P.E., so sídlom v P., v mene a na účet ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. E. P., **2/ M.**, so sídlom v K., IČO : X., zastúpenej JUDr. I. H., advokátom v K., **3/ E.**, so sídlom v B., IČO: X., **o určenie vlastníckeho práva a o určenie neplatnosti zmlúv**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 17 C 324/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. marca 2014 sp. zn. 5 Co 557/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná nahradiť trovy dovolacieho konania žalovanej 1/ vo výške 83,89 € na účet E. P. a žalovanej 2/ vo výške 83,89 € na účet JUDr. I. H. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom zo 4. júna 2013 č. k. 17 C 324/2012-136 konanie v časti o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke č. Z. z 10. apríla 2007 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou 3/, o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke č. Z. z 15. augusta 2007 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou 3/ a o určenie neplatnosti leasingovej zmluvy č. L. z 13. novembra 2007 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ zastavil (§ 96 ods. 1 až 3 O. s. p.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal a uložil jej povinnosť nahradiť žalovanej 1/ trovy konania vo výške 303,67 € a žalovanej 2/ trovy konania vo výške 316,44 € na účet právnych zástupcov, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa 10. apríla 2007 uzatvorila so žalovanou 3/ zmluvu o pôžičke, predmetom ktorej bolo poskytnutie pôžičky vo výške 6 472,81 €, pričom ročný úrok predstavoval 39 % a RPMN bola stanovená na 46,69 %.

Ako vyplýva z čl. 3 zmluvy, pôžička bola poskytnutá po zabezpečení záväzku prevodom práva k uvedeným nehnuteľnostiam. Dňa 15. augusta 2007 žalobkyňa uzatvorila so žalovanou 3/ ďalšiu zmluvu o pôžičke, predmetom ktorej bola pôžička vo výške 2 323,57 €, pričom ročný úrok predstavoval 33,6 % a RPMN bola stanovená na 39,19 %. Pôžička bola poskytnutá po zabezpečení záväzku prevodom práva k špecifikovaným nehnuteľnostiam. Medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a žalovanou 3/ ako veriteľom bola 27. apríla 2007 uzavretá zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva na zabezpečenie splnenia záväzku, ktorý vznikol žalobkyňi na základe zmluvy o pôžičke z 10. apríla 2007 na dobu určitú do 10. apríla 2010 vo výške 150 000 Sk, zabezpečovacím prevodom práva k predmetným nehnuteľnostiam. Vklad vlastníckeho práva bol povolený 30. apríla 2007 a ako dočasný vlastník bytu č. 20 na 4. poschodí obytného domu L. so súp. č. X. na parcele č. X. bola zapísaná žalovaná 3/. Podľa potvrdenia o ukončení zmlúv o pôžičke z 13. novembra 2007 žalobkyňa uhradila dlh voči žalovanej 3/ splatením istiny a príslušenstva, žalovaná 3/ vystavila príjmové pokladničné doklady (13. novembra 2007) o prijatí súm 18 319 Sk, 5 684 Sk, 22 704 Sk, 8 263 Sk, 68 849 Sk a 189 182 Sk od žalobkyne. Žalovaná 3/ podala na príslušný katastrálny úrad návrh na zrušenie vkladu dočasného prevodu vlastníckeho práva na základe zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva, ktorý vklad bol povolený 30. apríla 2007 vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa riadne vyrovnala svoj dlh zo zmlúv o pôžičke. Žalobkyňa so žalovanou 2/ uzatvorila 13. novembra 2007 zmluvu o prevode vlastníckych práv k predmetnej nehnuteľnosti za kúpnu cenu 600 000 Sk, ktorá mala byť vyplatená pri podpise zmluvy. Vklad zmluvy do katastra nehnuteľností bol povolený 14. novembra 2007 a podľa výdavkového pokladničného dokladu, podpísaného aj príjemcom, vystaveného žalovanou 2/ bolo žalobkyňi 13. novembra 2007 vyplatených 600 000 Sk. Žalobkyňa so žalovanou 2/ uzatvorila 13. novembra 2007 leasingovú zmluvu, predmetom ktorej bolo umožnenie leasingovému nájomcovi – žalobkyňi nerušené užívanie predmetu leasingu vo vlastníctve leasingového prenajímateľa – žalovanej 2/ s tým, že po splnení všetkých podmienok vznikne žalobkyňi právo nadobudnúť vlastnícke právo k predmetu leasingu. V zmluve bolo dohodnutých 12 mesačných splátok so splatnosťou vždy k 13. dňu bežného kalendárneho mesiaca počnúc 13. decembra 2007, z toho 11 vo výške 497,91 € a posledná splátka vo výške 20 414, 26 €, dohodnutý leasingový úrok 2,5 % z hodnoty nesplateného leasingu, RPMN 35,94 %, zmluvná pokuta pre prípad omeškania vo výške 1 % z celej nesplatennej leasingovej ceny a tiež, že v prípade nesplatenia leasingovej ceny leasingový prenajímateľ zostáva trvalým a výlučným vlastníkom predmetu leasingu. Pre prípad, že leasingový nájomca predmet leasingu (byt) nevypracuje, bola dohodnutá zmluvná pokuta vo

výške 66,39 € denne za každý začatý deň nevyst'ahovania sa. Právny vzťah účastníkov leasingovej zmluvy sa mal riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka. Podľa LV č. X. vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti bola žalovaná 2/, ktorá ju kúpnu zmluvou uzavretou 20. mája 2009 previedla na žalovanú 1/ za kúpnu cenu 25 280 €, vklad bol povolený 8. júna 2009 a žalovaná 1/ je v súčasnosti vedená na katastri nehnuteľností ako vlastníčka nehnuteľnosti. Žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti, pričom naliehavosť právneho záujmu na takomto určení je daný tým, že bude odstránený stav právnej neistoty žalobkyne ohľadom vlastníckeho práva k nej. Svoj nárok odvodzovala z neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva a leasingovej zmluvy uzavretých 13. novembra 2007 a následnej neplatnosti kúpnej zmluvy z 20. mája 2009 (zásada nemo plus iuris). Pred rozhodnutím vo veci samej sa tak súd musel vysporiadať s predbežnou otázkou platnosti zmluvy o prevode vlastníctva a leasingovej zmluvy. Pokiaľ žalované namietali res iudicata, lebo otázka platnosti zmluvy o prevode vlastníckych práv k bytu už bola záväzne vyriešená v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 31 C 49/2009, súd poznamenal, že predmetom uvedeného konania bolo určenie neplatnosti zmluvy a v danom konaní je predmetom konania určenie vlastníctva, čo je iný nárok. Navyše žalovaná 1/ nebola účastníčkou uvedeného konania (vstúpila doň ako vedľajšia účastníčka) a žaloba bola právoplatne zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a z dôvodu nedostatku pasívnej legitimácie žalovanej 2/ (napriek tomu sa súdy oboch nižších stupňov vyjadrili aj k meritu veci). Žalobkyňa v danom konaní nepreukázala, že by žalovaná 2/, resp. jej pracovníci nejako vyvíjali na ňu psychický nátlak za účelom získať byt do svojho vlastníctva. Žalobkyňa ich sama vyhľadala, kúpna cena 600 000 Sk bola určená dohodou zmluvných strán a v súlade s všeobecne záväznými právnymi predpismi, rovnala sa zhruba reálnej trhovej cene za takú nehnuteľnosť v danom čase, čomu nasvedčuje aj tá skutočnosť, že predmetný byt žalovaná 2/ následne predala žalovanej 1/ za cenu 25 280 €, čo je cena o cca 5 300 € vyššia ako cena, za ktorú ju kúpila od žalobkyne, pričom za uvedené obdobie od r. 2007 do r. 2009 došlo k nárastu cien nehnuteľností. Bolo preukázané, že kúpna cena bola žalobkyni riadne vyplatená. Preto tvrdenie žalobkyne, že dostala len sumu 53 000 Sk, neobstojí. Skutočnosť, že vyplatenú kúpnu cenu žalobkyňa použila na úhradu dlhov voči žalovanej 3/ a na úhradu 1. splátky a poistného podľa leasingovej zmluvy žalovanej 2/ nemá žiaden vplyv na platnosť uvedených zmlúv. Zmluva o prevode vlastníctva je štandardnou zmluvou so všetkými podstatnými náležitosťami v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z. a tiež leasingová zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti platnej zmluvy. Za nedôveryhodné vyhodnotil súd vyjadrenie žalobkyne,

že predmetné zmluvy uzatvorila omylom vychádzajúc zo skutočnosti, že ide o zmluvu o zabezpečovacom prevode práva, pretože predložené zmluvy sú jasné, určité a zrozumiteľné, obsahujú označenie zmluvných strán, je v nich jasne vymedzený predmet zmluvy a omyl v pohnutí nerobí právny úkon neplatným. Navyše, ak by žalovaná 2/ chcela so žalobkyňou 13. novembra 2007 uzavrieť zmluvu o zabezpečovacom prevode práva, nič jej v tom nebránilo, najmä ak medzi hodnotou nehnuteľnosti žalobkyne a pohľadávkou veriteľa nebol hrubý nepomer. Žalobkyňa v konaní nepreukázala existenciu finančnej tiesne, naopak ako sama vypovedala rozmýšľala, že si zoberie pôžičku od žalovanej 2/, ktorá by za ňu vyrovnala dlh voči žalovanej 3/ a zvyšok by slúžil na zabezpečenie obchodu, teda mala by prácu a následne by vedela splácať pôžičku. Z uzavretých zmlúv o pôžičke vyplýva, že pôžičku mala uhradiť do 20. augusta 2010 a do 10. apríla 2012 a zmluvu o prevode vlastníctva uzavrela pred uplynutím termínu na plnenie pôžičiek 13. novembra 2007. Žalobkyňa ani potom, čo dostala oznámenie z katastra nehnuteľností nevyužila zákonné právo podľa § 49 Občianskeho zákonníka odstúpiť od zmluvy o prevode vlastníctva v prípade, že by ju uzatvorila v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Súd poznamenal, že v prípade odstúpenia od zmluvy ako aj v prípade, že by súd dospel k záveru, že zmluva o prevode vlastníctva je neplatná, žalobkyňa by nebola zbavená povinnosti vrátiť vyplatenú kúpnu cenu (§ 457 Občianskeho zákonníka). Námietky žalobkyne týkajúce sa výšky odplaty, dojednaných úrokov a zmluvných pokút v leasingovej zmluve, ktorá podľa názoru súdu je nepochybne zmluvou spotrebiteľskou a pokiaľ by bola neplatnou ohľadom ich dojednania, bola by neplatnou len v tejto časti (§ 41 Občianskeho zákonníka) a primárny záväzok by zostal platným. Žalobkyňa nepreukázala, že by uhradila žalovanej 2/ v dojednanej dobe finančného leasingu aspoň istinu. Pre úplnosť súd dodal, že pre posúdenie vlastníckeho práva žalobkyne k predmetnej nehnuteľnosti je právne irelevantné, či zmluvy o pôžičke uzavreté so žalovanou 3/ sú neplatné, resp. ich časti. V prípade, že žalobkyňa bola presvedčená o neoprávnenosti vyplatenia úrokov vo výške 233 999 Sk žalovanej 3/ nič jej nebránilo uplatniť voči nej nárok titulom bezdôvodného obohatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 18. marca 2014 sp. zn. 5 Co 557/2013 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania potvrdil, odvolacie konanie v časti 3. výroku o neplatnosti leasingovej zmluvy z 13. novembra 2007 zastavil a účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd mal za to, že rozsudok prvostupňového súdu je vecne

správny, lebo súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, správne ho právne posúdil, odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu a odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožnil (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.). Dôvody rozsudku sú správne a žalobkyňa v odvolaní v podstate iba opakuje skutočnosti, s ktorými sa súd presvedčivo a vyčerpávajúco vysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku, preto k správnym a výstižným dôvodom nebolo čo dodať. Proti výrokom o zastavení konania odvolanie podané nebolo (nadobudli právoplatnosť). Ani jeden z uvedených odvolacích dôvodov nie je daný. Vo všeobecnosti odvolací súd poukázal na to, kedy ide o chybu v (namietanom) zisťovaní skutkového stavu, ktorý ale súd prvého stupňa zistil, po vyhodnotení vykonaného dokazovania v súlade s § 132 O. s. p., úplne. K námietkam uvedeným v odvolaní odvolací súd podrobne poukázal na skutočnosti, ktoré boli preukázané v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 31 C 49/2009. Prebehlo aj trestné stíhanie a keďže zmluva o prevode vlastníctva je štandardná so všetkými podstatnými náležitosťami v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z., súd nemohol uveriť žalobkyňi, že uzatvorila predmetné zmluvy omylom vychádzajúc zo skutočnosti, že ide o zmluvu o zabezpečovacom prevode práva (tiež leasingová zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti a ide o contracta inominata). Stotožnil sa so závermi prvostupňového súdu týkajúcimi sa čiastočnej neplatnosti zmlúv vo vzťahu k namietanej odplate, výške úrokov a zmluvnej pokute (§ 41 Občianskeho zákonníka) a jeho dôvodmi. Žalobkyňa nikdy nepreukázala, že by bola uhradila v dojednanej dobe finančného leasingu žalovanej 2/ aspoň istinu. Uzavrel, že s ostatnými námietkami sa vyrovnal súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne zmenil a rozhodol, že je výlučnou vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Rozsudok považovala za nesprávny, pretože trpí vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a v ďalšom texte dovolania podrobne rozviedla dôvody nesprávneho právneho posúdenia veci súdmi nižších stupňov. Podľa nej sa sudy nevysporiadali s otázkou neplatnosti, resp. platnosti prevodu nehnuteľnosti na nebankovú spoločnosť – žalovanú 2/ a na žalovanú 1/, ani s otázkou ceny bytu, za akú ho získala žalovaná 1/. Odvolací súd sa nevysporiadal ani s nedostatočným odôvodnením súdu prvého stupňa v otázke prevodu nehnuteľnosti a kúpnej ceny nehnuteľností. Rozsudok nespočíva na riadnom zistení skutkového stavu a na riadnom vyhodnotení dôkazov. Poukázal na závery vyplývajúce z uvedených rozhodnutí Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky, na to, že navrhla vypočúť uvedených svedkov a na skutočnosti, ktoré by sa mohli ich výpoveďou preukázať. Konštatovala, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), lebo správne postupu odvolacieho súdu by zodpovedalo, keby doplnil dokazovanie vykonaním navrhnutých výsluchov a to buď na odvolacom pojednávaní alebo prostredníctvom súdu prvého stupňa s vytvorením možnosti účastníkov sa k nemu vyjadriť alebo, aby v odôvodnení svojho rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré nie je potrebné tento dôkaz vykonať.

Žalovaná 1/ navrhla dovolanie ako neprípustné odmietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovaná 2/ navrhla dovolanie ako nedôvodné v súlade s § 243b ods. 1 O. s. p. zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovaná 3/ sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) za splnenia podmienky vyplývajúcej z § 241 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné. Nezistil ani splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v súlade s § 243 O. s. p.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

Dovoláním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok, ale rozsudok odvolacieho súdu v potvrdzujúcom výroku, vo výroku ktorého súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa ustanovenia § 238 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. žalobkyňa nenamietala a ich existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd.

Vychádzajúc z obsahu dovolania a v ňom vytýkaných nedostatkov, dovolací súd sa osobitne zameral na skúmanie otázky, či postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu bola žalobkyňi odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“).

Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O. s. p. ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (v danej veci proti potvrdzujúcemu rozsudku) nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa, že v konaní k takejto vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou zaťažené, t. j., že nastali skutočnosti v dôsledku ktorých vada vznikla (prejavila sa) resp. nebola odstránená v postupe – rozhodnutí odvolacieho súdu.

Žalobkyňa namietala nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k vysporiadaniu sa s uvedenými otázkami (z hľadiska právneho posúdenia veci) a s otázkou nedostatočného rozsudku súdu prvého stupňa.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa

špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsova a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listina základných práva slobôd (ďalej len „listina“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (pozri uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa a to po skutkovej, ako aj právnej stránke.

V prejednávanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa z hľadiska posúdenia dôvodnosti žaloby. Odvolací súd sa stotožnil aj s odôvodnením rozhodnutia prvostupňového súdu a súhlasil s argumentáciou ním použitou („súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, správne ho právne posúdil, odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu a odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožňuje, lebo dôvody sú správne“). Vysporiadal sa aj s odvolacími námietkami žalobkyne, ktoré vyhodnotil za nedôvodné. Vzhľadom na to sa v dôvodoch svojho rozhodnutia obmedzil na konštatovanie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a jeho odôvodnenia, na ktoré v podrobnostiach poukázal. Na zdôraznenie správnosti a presvedčivosti odôvodnenia napadnutého rozsudku vo vzťahu k námietkam žalobkyne doplnil aj ďalšie dôvody, čo mu ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. tiež umožňuje.

Zo spisu pritom vyplýva, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol stanoviská procesných strán a ich argumentáciu, rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vychádzal, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil jasný, jednoznačný a presvedčivý právny záver o nedôvodnosti žaloby. Teda odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa zrozumiteľne a podrobne objasňuje (§ 157 ods. 2 O. s. p.) skutkový a právny základ

rozhodnutia, a tým aj odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu, nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri III. ÚS 115/2003).

Vo vzťahu k námietke o nevykonaní navrhnutých dôkazov (výsluchov svedkov) dovolací súd zdôrazňuje, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie súdu, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (pozri § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcich k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Pokiaľ ide o vyhodnotenie vykonaného dokazovania dovolací súd uvádza, že podľa § 132 O. s. p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, preto starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (pre úplnosť treba uviesť, že nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – pozri § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Aj nesprávnosť skutkových zistení by mohla prípadne zakladať (len) tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (nie nedostatok, ktorý by v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol považovaný za dôvod, ktorý zakladá procesnú vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., pretože ním nie je znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania). Vadu tejto povahy, ako už bolo konštatované, možno namietat len v procesne prípustnom dovolaní (čo nebol daný prípad).

Žalobkyňa namietala aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho konania) nemohol preskúmať rozhodnutia súdov nižších stupňov vo vzťahu k námietkam žalobkyne z hľadiska správnosti ich právnych záverov.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným 1/, 2/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyne, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im priznal ich náhradu za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k dovolaniu zo 14. októbra 2013, č. l. 221 a z 25. júna 2014, č. l. 223) v sume 81,85 €, t. j. 61,87 € – tarifná odmena za spísanie vyjadrenia, 8,04 € – režijný paušál a 20 % DPH, spolu 83,89 € (§ 14 ods. 1 písm. a/, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. marca 2015

JUDr. Oľga Trnková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová